

ŠPEDITERSKA DEJAVNOST

1. Kaj je špedicija?

Špedicija je **strokovna posredniška dejavnost**, ki organizira prevoz blaga od pošiljatelja do prejemnika, tako da blago prispe **pravočasno, varno in po najugodnejši poti**.

2. Kakšna je vloga špediterja v logistiki?

Špediter deluje kot **povezovalni posrednik** med naročnikom in prevoznikom. Izbira pot, skrbi za dokumente, komunicira s prevozniki, skladišči in carino.

3. Zakaj je špedicija pomembna za mednarodno trgovino?

Ker omogoča **nemoten pretok blaga**, zmanjšuje tveganja in optimizira stroške prevoza ter s tem podpira globalno trgovino.

4. Kdo je špediter?

Špediter je **oseba ali podjetje**, ki opravlja špediterske storitve in vodi celoten transportni proces.

5. Katere so glavne naloge špediterja?

- izbira optimalnega prevoza
- priprava dokumentov
- sodelovanje s prevozniki in carino
- svetovanje strankam
- organizacija skladiščenja
- optimizacija stroškov in tveganj

6. Kaj je domača špedicija?

To je organizacija prevoza **znotraj ene države**, vključno s skladiščenjem, dokumenti in povezovanjem lokalnih podjetij.

7. Kaj je mednarodna špedicija?

To je organizacija prevoza med državami. Vključuje **carinske postopke**, dokumente ter poznavanje mednarodnih predpisov.

8. Zakaj je mednarodna špedicija zahtevnejša?

Zaradi različnih zakonodaj, carinskih pravil, transportnih predpisov in večje kompleksnosti logističnih poti.

9. Naštej glavne vrste mednarodne špedicije.

- pomorska
- cestna
- železniška
- letalska
- multimodalna

10. Kaj je multimodalna špedicija?

Prevoz, ki uporablja **več vrst transporta** (npr. ladja + vlak + tovornjak), da se doseže najboljša cena in hitrost.

11. Opiši osnovne posle špediterja.

- organizacija prevoza
- priprava dokumentov
- skladiščenje
- zavarovanje blaga
- svetovanje

12. Kaj so specialni posli špediterja?

- prevoz nevarnega blaga (ADR)
- prevoz izrednih dimenzij
- multimodalne rešitve
- logistične rešitve po meri

13. Zakaj specialni posli zahtevajo dodatno znanje?

Ker vključujejo **večja tveganja**, posebne predpise in pogosto potrebo po dodatnih dovoljenjih.

14. Kakšna je vloga špediterja v dobavni verigi?

Špediter povezuje **proizvajalca, transport, skladišča in distribucijo** ter skrbi za nemoten pretok blaga.

15. Kako špediter sodeluje s proizvajalcem?

Pomaga načrtovati odpremo, izbere prevozno pot in uskladi logistične aktivnosti.

16. Kaj je naloga špediterja pri skladiščenju?

Organizira **vmesno skladiščenje, pretovarjanje in pripravo blaga** za nadaljnji transport.

17. Kaj je FIATA?

FIATA je **mednarodna organizacija špediterjev**, ki združuje podjetja po svetu in skrbi za standarde, izobraževanje in razvoj stroke.

18. Naštej tri naloge FIATA.

- standardizacija dokumentacije
- izobraževanje in certificiranje
- globalno zastopanje

19. Kaj je CLECAT?

Evropska organizacija za **špediterje, logistiko in carinske storitve**, ki zastopa interese članov v EU.

20. Zakaj so mednarodne organizacije pomembne za špediterje?

Ker oblikujejo standarde, izboljšujejo zakonodajo, uvajajo digitalizacijo in skrbijo za profesionalnost stroke.

21. Kateri dokumenti so pomembni v špediciji?

Tovorni listi, carinske deklaracije, transportni dokumenti, FIATA dokumenti.

22. Kako digitalizacija vpliva na špedicijo?

Povečuje transparentnost, zmanjšuje napake, omogoča sledenje ter hitrejšo obdelavo podatkov.

23. Zakaj podjetja potrebujejo špediterje?

Ker špediterji zmanjšujejo stroške, tveganja in zagotavljajo strokovno podporo pri mednarodnem prevozu.

24. Kaj je cilj špediterja pri izbiri prevozne poti?

Najti **najhitrejšo, najvarnejšo in stroškovno najbolj učinkovito** pot prevoza.

25. Kaj pomeni, da je špediter povezovalni člen?

Da povezuje **vse deležnike**: proizvajalce, prevoznike, carino, skladišča in prejemnike.

CARINSKA DEJAVNOST V MEDNARODNI TRGOVINI

1. Kaj je glavni namen carinske dejavnosti?

Carinska dejavnost skrbi za **nadzor nad pretokom blaga čez meje**, varuje gospodarstvo države in omogoča zakonito trgovino.

2. Zakaj je carina pomembna za logistiko?

Ker preprečuje zadrževanje pošilk, omogoča pravilno obdelavo dokumentov in zagotavlja, da blago potuje skladno s predpisi, kar je ključno za pravočasne dobave.

3. Kaj je carina kot državna dajatev?

Carina je **obvezno plačilo**, ki se zaračuna pri uvozu ali izvozu blaga čez mejo države.

4. Katere štiri glavne funkcije ima carina?

- obvezna dajatev pri prehodu meje
- instrument za regulacijo trgovine
- vir prihodkov države
- zaščita domače proizvodnje

5. Kaj je uvozna carina?

To je carina, ki se plača pri uvozu blaga, njen namen pa je zaščititi domače proizvajalce in povečati prihodke države.

6. Kaj je izvozne carina?

Carina, ki jo nekatere države uvedejo pri izvozu blaga, da omejijo izvoz surovin ali povečajo prihodke. V EU se uporablja zelo redko.

7. Kaj so tranzitne carine?

Carine za blago, ki samo potuje skozi državo. Danes jih skoraj ni več zaradi mednarodnih sporazumov.

8. Kaj je vrednostna (ad valorem) carina?

Carina, izračunana kot **odstotek od vrednosti blaga**.

9. Kaj je specifična (količinska) carina?

Carina, ki se zaračuna kot **fiksni znesek na enoto blaga**, npr. na kilogram ali kos.

10. Zakaj je pravilna carinska vrednost pomembna?

Ker nepravilna vrednost lahko privede do napačnega izračuna dajatev, dodatnih stroškov ali celo kazni.

11. Kaj omogoča sistem e-Carina?

Elektronsko vlaganje deklaracij in spremljanje statusa pošilk v realnem času, kar pospeši carinjenje.

12. Kaj omogočajo neinvazivni pregledi (npr. skener)?

Hitro preverjanje vsebine tovora brez fizičnega raztovarjanja.

13. Kaj je analiza tveganja v carini?

Sistem, ki določa, katera pošiljka je bolj rizična in zato potrebuje podrobnejši pregled.

14. Kaj je carinska unija EU?

Območje držav EU, kjer blago prosto kroži brez carin, navzven pa velja enotna carinska tarifa.

15. Kaj pomeni enotno carinsko območje EU?

Da se blago po ocarinjenju v eni državi lahko prosto premika v vse druge članice brez dodatnih postopkov.